



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harpii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De consurrectione ad Deum in actiua vita & morali: & de intentione triplici.
Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

ritates inclinari, vel constringi, nec velit à quoquam singulari fauore coli. Quia talia miro modo (licet bona videantur) à via Dei pura, in qua gloria Dei synceriter queritur, impediunt, inficiunt, & retrahunt. Tertia est castitas mentis, quæ possessorem suum supra sensum, & intellectum, & supra omnia dona animæ infusibilia, Deo conglutinat: quia quicquid potest creatura comprehendere, id ipsum nititur pertranlire, & in solo incomprehensibili bono quiescere. Vnde & Sacramentum Corporis Christi sumendum non est propter spiritualis saporis delectamentum, nec propter desiderij appetitum, aut dulcedinis affectum, vel propter pacis, & pacationis fomentum, nec ob quamcunque aliam causam, nisi solum ad honorem Dei, & vt in virtutibus profectus fecundior habeatur. Hæc enim mentis castitas summè præcipit obseruari, quæ nimirum ipsum animum ab omnibus creatis absolutum, diuino vultui procliuum, & deiformitate decorum, tam sublimiter in diuinam sustollit similitudinem.

Mentis.
Eucharistia
quærens
sumenda.

De consurrectione ad Deum in actiua vita & morali: & de intentione triplici. Cap. VI.

Postquam fidelis anima virtutibus moralibus decenter fuerit adornata, secundum quod actiua vita perfectioni congruit, conuenienter deinde vigorosa consurrectioni iubetur operam dare, & dicere cum sponsa: *Surgam, & circuibociuitatem: per vias, & plateas, quæ am quem diligit anima mea.* Huius autem consurrectionis duplex est modus. Primus est mysticus & occultus, & vocatur à diuino Dionysio mystica Theologia, quia est quædam occultissima sapientia, quam immediatè solus Deus hominem in spiritu edocet. Alias autem scientias mundi Doctores suis tradunt auditoribus, verbo, calamo, & atramento: sed hæc in diuinis illuminationibus, & celestibus distillationibus in corde scribitur, digito Dei viui. Quæ profectò licet, propter suam excellentiam, ab humana sapientia non potest edoceri, quilibet tamen, quantumcunque simplex & idiota, in schola diuina si se fideliter adaptauerit, hanc à Deo sapientiam immediatè recipit, super omnem intellectum, per solum amoris affectum, quam nullus Philosophus, aut sciolus, humana industria, quantumcunque studeat, apprehendet. Qui modus affectiua consurrectionis tactus est in præcedentibus, sed eius perfectæ profectio videbitur postea. Et hanc in omni gradu sui profectus, pro suo modulo diligentius colere debet, quicunque veraciter, efficaciter, & salubriter proficere desiderat.

Cant. 3.
Theologia
mystica.

Theologia
scholastica.
Psalm. 83.

derat. Secundus autem modus est scholasticus, quem latius prosequi nunc intendimus. Nam iuxta Psalm: *Beatus vir, cuius est auxilium a se te Domine, ascensiones in corde suo disposuit, in valle lachrymarum, in loco, quem posuit.* Nec mirum, cum in hoc tota salus nostra consistat, sine quo nulla vnquam perfecta est virtus.

Intentio
recta.

Lumen
fidei.

Pro quo sciendum, quod sicut in actua Deo tribus animæ dōribus felici connubio coniungimur, scilicet visione clara, dilectione pura, & fruitione secura: sic in huius vitæ via per gratiam futuræ beatitudinis gloriam prælibantes, efficientijs trium virtutum Theologicarum, tribus animæ dōribus correspondentium. Deo propinquantes coniungimur, tam in actiua vita, quàm in contemplatiua, licet multum differenter. Nam in actiua vita, de qua nunc loqui intendimus, primò Deo coniungimur intentione recta, lumine fidei illustrata, cum scilicet in cunctis, quæ agimus, vel patimur: consequi, vel vitare cupimus; simplicem cordis oculum diuino conspectui directè opponimus. Quod fit, dum in omnibus actibus, & affectibus illum solum honorare ac diligere cupimus, & intendimus, qui nos sapientia sua creauit, humanitate nobilitauit, sua morte redemit, suo sanguine lauit, & in aeterna beatitudine nos beatificare disposuit. Quæ cuncta nobis fides luce clarius ostendit, quæ initium est omnium gratiarum, & donorum, & deiformium virtutum. Est enim lumen supernaturale, quod qui veraciter adipisci desiderant, vt Dei filiationem sortiantur, sese subleuent ad considerandum vnum esse summum bonum, Deum, & Creatorem cæli & terræ; ac omnium quæ in eis sunt. Hæc autem omnia ad seruitium, & vsum nostrum ex amore creauit, multifarijs nos donis, tam spiritualibus, quàm corporalibus præueniens, seipsum insuper in humana natura conferens ad omnem laborem & miseriam, passionem & mortem: adijcere paratus peccatorum veniam, communicare gratiam, vnire per amorem, premiare per aeternam sui fruitionem. Sicque natura in supremo sui, consideratione indagine subleuata, Christus per fidem adueniens, luce sua supernaturali virtutem eius intellectiuam clarificat, ita quod plus credit, & confidit, quàm explicare sufficit, considerans, & inspiciens aeternum bonum, quod expectat adipisci, certissimè sperans quod credit & inspicit. Vnde dicit Dionysius 7. de diuinis nominibus, quod circa veritatem verè existentem, & non errantem, versatur fides diuina, quæ est stabilis collocatio credentium, collocans illos in veritate.

tate, & firmans simplicem veritatem, intransmutabili identitate, in
 ipsis credentibus, habentibus cognitionem veritatis: & ideo creden-
 tem in veritate, nihil mouebit à latitudine, quæ est secundum veram fi-
 dem, sed habebit in ea permanentiam immobilis. & transmutabilis
 identitatis. Qui enim unitati unitus est, ex ipsa unione bene nouit,
 quod bene sentit, quamuis multi corripiant eum, tanquam mentis
 excelsum passum siue furiosum: Ipse tamen bene nouit seipsum non
 furentem, ut errantes ei imponunt, sed per simplicem veritatem,
 semper eandem & eodem modo se habentem, liberam ab instabili
 & variabili diuisione, contra variabilem errorem. Et sic per fidem ve-
 ram stabilitus & illuminatus securè per intentionem rectam in offe-
 so pede finem suum exequitur. Nam intentio recta finem actionis, &
 itineris nobis, reostendit: quia dicit Greg. quod intentio, priusquam
 in actione se exerceat, hoc iam quod appetit, contempletur. Et una-
 quæque actio intentionem suam quasi oculum intuentem sequitur,
 qui oculus lumine fidèi est illustratus. Et ideo vigilanti cura, per ope-
 ra cuncta intentio nostra nobis est pensanda, ut nihil temporale in
 his, quæ agit, petat: sed totam se in soliditatem æternitatis figat, ne si
 extra fundamentum actionis nostræ fabrica ponitur, totum opus in
 nihilum soluatur: quia etiam summa opera inaniter fiunt, si intentio-
 ne cordis extra æternitatis rectitudinem deflectuntur. Si autem rectè
 intendimus, bonum opus efficitur, & si minus bonum extra videat-
 ur. Nimirum, cum intentio dirigitur amoris desiderio, qui gratificat
 opus: & quanto maior est amor finis, tanto vehementior est motus
 intentionis, ita quod amor mouet ad finem desideratum, sed intentio
 cuncta disponit, & ordinat ad illius finis consecrationem, per quæ fi-
 nem hunc desideratum consequi sperat. Dicit enim Glossa super il-
 lud Psalmi: *In laqueo isto, quem absconderunt.* Quod pes animæ amor
 est, & eo mouetur ad locum, ad quem tendit, scilicet, ad dilectionem
 bonam vel malam, quod se peruenisse per amorem latatur.

Psalm. 9.

Ad maiorem autem euidentiam, tres gradus bonæ intentionis di-
 stinguuntur. Est enim intentio quædam rectificata, quædam sim-
 plicata, & quædam deificata. Prima dicitur intentio rectificata, ut
 pote principaliter ad Deum & propter Deum directa, quæ procedit
 ex voluntate affectiua, æstu diuini amoris calefacta: quæ voluntas sic
 æstuans, intentionem ad consecutionem æterni finis desiderati ope-
 rando impellit, liquefaciendò in Deum dirigit, nec eam sistere, nisi

Gradus in-
 tentionis
 bonæ tres.

Stitit 3; in æter-

in aeterno Deo finit. Vnde Origenes super Canticum dicit: Quod qui sancto desiderio afluat, ad quodlibet opus bonum habilis invenitur: & nihil duri in corde, id est, intentione portat, quod non feruore astantis desiderij in Deum liquecat. Hic ergo discernuntur filij adoptionis à filiis reprobationis. Nam qui in exercitijs & operibus virtuosis perficiendis non attrahuntur amore diuino, sed impelluntur aliunde, Deo vniri non possunt. Quia cum natura recurua sit ad seipsam, omnes supernaturali gratuitaque dilectione vacantes, in omnibus ad sese reflectuntur, & requiem quarunt in rebus extraneis, quoniam à Deo sunt auersi, & ad se naturali dilectione conuersi, quarentes & affectantes in suis exercitijs & operibus virtuosis, dulcedines & solatia, similiaque, quorum intrinsecus mouentur appetitu, cum e contra verum amatorem nihil contentare valeat prater solum incomprehensibile bonum: quia charitas est nexus amoris, nos in Deum transuehens, per quam & vnimur Deo, nobis ipsis renuntiantes, & Deus vnitur nobis. Verum tamen tam similis est amor naturalis in actibus exterioribus ipsi charitati, sicut similes sunt vnus capitis duo pili; licet amborum intentiones sint dissimiles: quia verus amator intendit, quarit, & desiderat semper honorem Dei: naturalis autem amator sibi ipsi, proprioque commodo semper intendit. Et sic amore naturali præpoderante in exercitio & sessione spiritali, simul in quatuor peccata prolabitur, scilicet in superbiam, cupiditatem, gulositatem, & luxuriam. In hæc enim per ordinem in Paradiso lapsus est Adam, qui mandatum Dei superbiendo contempsit, cupiditatis instinctu sapientiam concupiuit, gulositatis motu illiciti saporis delectamentum quasiuit, & post hæc ad libidinem insaniuit. Sic nimirum ad exercitia tracti, duntaxat amore naturali, in qualicunque deuotione, facile mouentur ad propriam complacentiam & inanem gloriam, putantes se aliquid esse, cum nihil sint. Ad sapientiam etiam diuinam, id est, internas illuminationes, reuelationes, visiones, & similia, ex curiositate quadam per cupiditatem nimis inardescunt. Sapore vero & oblectationes sensuales in affectu sensuali motu gulositatis quarunt. Ad hoc enim totum suum studium deuotionis frequentando conuertunt. Quibus tandem adeptis, in libidinem spiritualem insaniunt, cum in his oblectationibus, & consolationibus, obliuio datore finem deuotionis ponunt, illicque requiescunt. Et in his tam in actiua vita, quam in contemplatiua plurimum decepti, miserabiliter aberrant. Et qui vesce-

Naturæ re-
curuitas ad
seipsam.

Amoris di-
uini & na-
turalis dif-
ferentia.

Genes. 3.

Galat. 6.

Thren. 4.

bantur

*banur voluptuose, interierunt in vijs: qui nutriebantur in croceis; amplē-
xati sunt stercore.* Non sic fidelis seruus diuina charitate per motus, qui
non quærit *qua sua sunt, & d qua Iesu Christi.* Vnde signum intentionis
reificatē est sobria letitia, & exultatio mentis. De qua dicit Orig. su-
per Cant. Non inueni verius signum boni hominis, quàm si inter æ-
rumnas fert dulcedinem mentis ex frequentia sobriæ exultationis &
letitiæ. Hoc enim signum denotat immobilitatem mentis tam in ad-
uersis, quàm in prosperis: quod est signum intrinsecum rectæ inten-
tionis. Vnde Greg. super illud Iob: *Erat vir simplex & rectus.* Rectus est
ille, qui in aduersis non frangitur, qui ad temporalia non inclinatur,
qui ad superiora totus erigitur, qui diuinæ voluntati totus subijcitur.
Sciendum tamen, quòd hæc intentio licet reificata sit, perfectum ta-
men decorem per omnia non habet, quoniam adhuc in actiua vita
consistens, circa multa est occupata, quamuis solum propter Deum.
Vnde Bernardus super Cant. dicit, quòd in aliud tendere, quàm in
Deum, & tamen propter Deum, non otium Mariæ, sed Marthæ nego-
tium est. Absit tamen, vt quæ huiusmodi est, quicquam illam dixerim
habere deforme: nec tamen ad perfectum affirmauerim peruenisse
decoris, quippe quæ adhuc *solicita est, & turbatur erga plurima,* & non
potest terrenorum actuum vel tenui puluere non aspergi: quem ta-
men citò facileque deterget, & in hora sanctæ deuotionis casta inten-
tio, & bonæ conscientie interrogatio ad Deum.

Secunda verò dicitur intentio simplificada, quæ Deo magis est im-
mediatè proxima, & odore finis æterni dulcius allecta, & est contem-
platiuorū, experimentaliter ex affectiua voluntate procedens. Expe-
rimentalis autè odor vltimi finis alia cuncta quodammodo contem-
nere facit, ex quo in nullo alio intentionem quiescere sinit, sed eam vl-
timo fini (quantum potest) immediatè vnit: quoniam in tali experi-
entia, intentio non ambulat, sed currit cum sponsa, dicens: *In odorem*
unguentorum tuorum curremus. Dicit autem Bern. libro de præcepto &
dispensatione, quòd ad hoc, vt interior oculus, scilicet intentionis, sit
verè simplex, duo sunt illi necessaria, scilicet charitas in intentione, &
veritas in electione. Cuius ratio est, quia charitas intentionem ad
omnia, quæ sunt ad finem intentum, dirigit & extendit, ac per hoc ar-
ctius vnit, cum in omnibus vnum intendit, & ad vnum ter- dit, & om-
nia, quantum potest, cum illo vno vnire quærit. Veritas autem non
sinit errare circa finem intentum. Alioqui, vt ibidem Bernard. pro-
sequi-

Philip. 2.

Iob 1.
Rectus
quis.

Lucæ 100

Intentio
simplifi-
cata.Cantic. 7.
Intentioni
simplifica-
ta necessa-
ria qua.
Charitas.

Veritas.

- † Matth. 6. sequitur, quomodo *simplex* est *oculus* intentionalis, cum ignorantia veritatis, qui bonum diligit, & malum nescius agit? Sed illius oculum non immerito simplicem dixerim, cui neutrum bonum desit: quoniam ista duo, oculum intentionalem faciunt simplicem, scilicet amor boni, & cognitio veri: quia charitas non finit intentionem ante finem intentum stare, nec veritas finit eam circa finem errare, quia non querit angulos, nec ei diuersoria placent. Porro, recta & simplex intentio quaedam est tendentia, recta sine obliquitate, & simplex sine admixtione in aeternitatem, à voluntate desideratam, & à ratione dictatam, quae tendentia continua intentionis est approximatio, & attingentia continua desideratae aeternitatis. Simplex intentio, dispersas animae potentias in unitatem spiritus colligit, Deo spiritum amoris in iunctione coniungens. Simplex intentio est decor, initium & finis omnium virtutum, quas Deo semper offert in sacrificium laudis, & gratiarum actionis. Illa intentio simplex est, quae nisi in ordine ad Deum nihil complectitur extra Deum, omnem simulationem, & cordis duplicitatem expellens. Est enim *oculus ille simplex*, qui *totum corpus* operum nostrorum *lucidum* reddit. Est, inquam, interni spiritus amatoria inclinatio, diuino lumine luminosa, spes, fides, & charitatem in se complectens, & totius vitae spiritualis intimum fundamentum existens. Haec igitur intentio, charitate & veritate munita, temporalia deserat, ad aeterna suspirando redeat, donec intentio tentio fiat. Dicit enim Hugo de arca Noë: quod hoc est ad Deum tendere, & ad ipsum pertinere, semper eum & per desiderium querere, & per cognitionem inuenire, & per gustum tangere. Quod si semel in appetitione gloriae caelestis sorti stabilitate animus per intentionem figitur, minus rerum temporalium perturbatione vexatur. A cunctis enim externis motibus eandem intentionem, quasi quendam secretissimum secessum petit, incommutabili inhaerens, & cuncta mutabilia transcendens. Haec igitur intentio tendit in Deum solum immediate, quantum potest, & propter ipsum: sed plerumque non totaliter propter Deum solum, quin etiam propter se quarens medicari & consolari, retinens adhuc aliquid de proprio, ut dicit Bernardus. Vnde psalmista in persona talium ait: *Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in aeternum propter retributionem*: licet principaliter non quærat mercedem, sed Domini voluntatem. Quam intentionem si forte plurimi supergressi sunt, dictante ratione, compellente charitate: pauci tamen admodum tam voluntarios se reperiunt

Intentio simplex qua-

† Matth. 6.

† Psal. 118.

periunt ad diuinæ consolationis, & internæ sensationis subtractionem, quam ad earum receptionem; nondum plene sibi ipsis mortui ad perferenda quæcunque aduersa, nisi consurgant ad perfectiorem intentionis gradum.

Tertia denique dicitur intentio deificata, utpote amore finis æterni totaliter attracta: Et est proprie beatorum in patria, quia iam intentio fit tentio æterna, & elicitur à voluntate affectata deiformiter. Quidam tamen in statu viæ feruore spiritus inebriati, intentione hanc attingere cupientes, totis præcordijs ad eius felicem consecutionem laborare non cessant, ut & ipsi in hac valle lachrymarum pro modulo suo felicem hanc deificationem, & perfectam diuinam assimilationem assequi mereantur. Deificatio autem, secundum Bernardum, in lib. de diligendo Deum, nihil relinquit in voluntate admixtum vel proprium, sed totum per intentionem dirigit in Deum. Vnde dicit ibidem: O pura & deificata intentio voluntatis, eò certè deificatior, & purior, quò in ea de proprio nihil admixtum relinquitur: eò suauior & dulcior, quò totum diuinum est quod sentitur. Sic enim affici, est plane deificari: quæ deificatio suam perfectione consequitur in futura vita. Vbi sic omnem in Sanctis humanam affectionem, quodam ineffabili modo, necesse erit à se metipso liquecere & deficere, ac in Dei penitus voluntate transformari. Alioqui, quomodo erit *Deus omnia in omnibus*, si in homine aliquid de homine supererit? Manebit quidem substantia, sed in alia forma, in alia gloria, aliaq; potentia, quam intentionem etiam in hac vita, ut dictum est, quidam prælibare merentur.

Vti quisque in actiua vita moralis per Dei amorem proficere debeat: deque amore multiplici Cap. VII.

EXpediti de primo, ad consurrectionem actiua vita nobis necessario, scilicet de intentione recta, (quæ licet proficit, non tamen sufficit) ideo nunc secundum prosequamur, Deo nos propinquare faciens & vnies: quod est dilectio præcipua charitatis igniculo inflammata, ut, scilicet, nihil æquè vel plus Deo diligamus. Quo fit, ut in omnibus actibus animus rectè intendens, *super pectus Domini*, per amore caput inelinet: ut cui recta intentione coniunctus est, etiam dilectione præcipua coniungatur. Omnis quippe creatura, ut talis, infra Deum diligenda est, tamen non extraordinaria dilectione, sed in ordine ad Deum: ut vel ipsa iuuat vel cooperetur in bonum, vel per eam animus ma-

T t t t nudu-